

Vedeldning

När du eldar med ved måste du tänka på att eldningen inte får skapa problem för dem som bor i närheten. Problem kan uppstå om till exempel du eldar på fel sätt, om skorstenen är för låg eller om husen ligger för tätt. Miljönämnden kan besluta om restriktioner i eldningen.

Innan eldstaden tas i bruk ska anläggningen ha blivit besiktigad och godkänd av en sakkunnig, exempelvis en skorstensfejarmästare.

Lokala föreskrifter

I Helsingborgs stad finns lokala bestämmelser för hur en eldningsanordning för fasta bränslen ska skötas och hur tillsynen ska gå till. Exempelvis får du endast elda med det bränsle som tillverkaren av anordningen anger att den är avsedd för. Saknas det anvisningar får du endast elda med torr ved som inte är förorenad. Den som äger eldningsanordningen ska ha dokumenterat sotning och underhåll som genomförts de senaste fem åren.

Om vedeldningen stör omgivningen

Småskalig vedeldning inom tätbebyggda områden får endast ske i mycket begränsad omfattning. Detta har Mark- och miljööverdomstolen slagit fast genom ett flertal avgörande fall. Den som eldar är skyldig att se till att eldningen inte stör någon annan. Om vedeldningen besvärar dem som bor i närheten kan miljönämnden besluta om restriktioner i eldningen. I vissa fall kan detta till och med innebära förbud mot att elda.

Om du har problem med att någon annan eldar, tala först med den som orsakar problemet. Hjälper inte det kan du kontakta oss på miljöförvaltningen. Om du har problem

med att få ordning på din egen eldning kan du kontakta en skorstensfejarmästare och låta denne se över din anläggningen.

När miljöförvaltningen får in klagomål på störande vedledning från grannar gäller det ofta braskaminer och liknande, eller så kallade kombipannor. Kombipannor är inte anpassade för vedeldning vilket ofta medför problem med lukt, rök och höga utsläpp. Utsläppen innehåller ämnen som är cancerframkallande och kan orsaka besvär i andningsvägarna hos känsliga personer.

Varför uppstår problem?

Problem kan uppstå om du eldar på fel sätt, om skorstenen är för låg, husen ligger för tätt eller om det finns höjdskillnader i terrängen. Om du planerar att installera en vedpanna eller kamin bör du kontrollera omgivningen noga och ta hänsyn till skillnader i hushöjd och markhöjd. Om ditt hus ligger lägre än omgivande hus är det olämpligt att installera en vedeldad eldstad.

Elda bara med torr ved

För att få en god förbränning krävs det att du har ett bra bränsle. Använd alltid torr ved. Klyv veden så snart som möjligt i lagom långa bitar.

Följ de rekommendationer som finns i kaminens eller vedpannans bruksanvisning. Vid eldning i äldre kaminer bör veden ha ett mått som motsvarar eldstadens djup minus 4–5 centimeter. Veden bör inte heller vara grövre än 10 centimeter.

Veden ska förvaras fritt, luftigt och under tak så att sol och vind kan torka ut fukten. Den bör torka i minst ett år och helst lagras inomhus några veckor innan du använder den.

Det är förbjudet att elda med avfall eller behandlat trä. Orsaken är att dessa släpper ut mer hälsofarliga ämnen med rökgaserna än vad ren ved gör.

Vilken utrustning ska jag välja?

Om du vill använda ved som huvudsaklig uppvärmningskälla bör du använda en miljögodkänd vedpanna med ackumulatortank. Miljögodkänd utrustning är testad av Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut och klarar gällande utsläppskrav om den används på ett riktigt sätt.

Det finns också utrustning som är P-märkt eller märkt med Svanen. Dessa märken betyder bland annat att utrustningen är bra ur miljösynpunkt.

Öppna spisar, braskaminer och liknande bör du endast använda för så kallad trivseldning och inte för basuppvärmning. Trivseldning innebär att du inte eldar hela dagen och inte heller varje dag.

Akkumulatortank – en insats för miljön

Det är omöjligt att få veden i eldstaden att brinna dygnet runt. Med en ackumulatortank lagras värmen vilket gör att eldningen blir bekvämare. Dessutom minskar utsläppen av miljö- och hälsofarliga ämnen väsentligt eftersom brasan kan brinna för fullt. Med en ackumulatortank räcker det att du eldar en till två gånger per vecka under sommaren och en till två gånger per dygn under vintertid. Allt beroende på vilken inomhustemperatur du önskar och vilken dimension din ackumulatortank har. Välj en tillräckligt stor ackumulatortank. Normalt krävs en volym på cirka 1 500–2 000 liter.

Röken visar om du eldar på rätt sätt

Om du eldar rätt är röken nästan osynlig vid varmt väder och vitaktig vid kallt väder. Svart rök tyder på ofullständig förbränning och gulaktig rök betyder att den innehåller mycket tjärämnen.

Du kan bedöma temperaturen genom att titta på röken. Om det ryker vitt eller mörkt direkt ur skorstensmyningen är temperaturen sannolikt för låg. Röken ska inte synas förrän den nått ett par meter från skorstenstoppen, då den kondenseras som vit vattenånga.

Några enkla råd om eldning

- Elda i första hand med pellets som ger mindre utsläpp än ved.
- Om du ändå väljer att elda med ved, trava inte veden för tätt, det är bra med lite luft mellan.
- Värm upp skorstenen med flisbädd eller liknande innan du tillför den vanliga veden.
- Se till att snabbt få ordentlig fyr och hög temperatur i eldstaden.
- Se till att lufttillförseln är god. Otillräcklig lufttillförsel ger dålig förbränning.
- Se till att ha en ordentlig glödbädd. Raka ihop glöden inför varje nytt bränsleinlägg.
- Sota ofta. Hur ofta beror på hur anläggningen används. Fråga gärna skorstenfejarmästaren.
- En skorsten byggd för oljeeldning går inte utan vidare att använda för vedeldning. Fråga gärna skorstenfejarmästaren vad som gäller för din skorsten.
- Kontrollera hur vinden blåser innan du tänder på. Undvik att elda om röken riskerar att utsätta någon särskilt mycket. Var uppmärksam på hur och var luftintagen till omkringliggande bostäder sitter. Var speciellt uppmärksam på om någon fastighet har mekanisk till- eller frånluft.

Hur ska askan hanteras?

Veden innehåller en rad olika näringsämnen. När veden förbränns hamnar näringsämnena i askan. För att sluta kretsloppet bör näringsämnena helst återföras till skogen. Ett alternativ kan vara att sprida mindre mängder i den egna trädgården, men lägg inte askan där du tänker odla livsmedel.

Se till att askan är ordentligt utbränd när den sprids och att den inte orsakar frätskador på huden, dammar eller smutsar ner för dig själv eller dina grannar. Askan ska vara ljus gråfärgad. Mörk aska visar att förbränningen varit ofullständig.

